

Mottagare
Regionstyrelsen

Begäran om tilläggsanslag för ombyggnation av Visby Södra Vattenverk

Förslag till beslut i regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 125 miljoner kronor för ombyggnation av Visby Södra Vattenverk
- Medel anvisas ur eget kapital

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt ett tilläggsanslag för Visby vattenverk ombyggnation. Beslutad budget uppgår sedan tidigare till 350 miljoner kronor över åren 2026–2030. Nu ansöker tekniska nämnden om ett tilläggsanslag på 125 miljoner kronor för år 2026.

Som en del i Visby framtida vattenförsörjning är ombyggnationen av Visby Södra Vattenverk (VSVV) ett steg i att trygga befintlig vattenproduktion avseende råvattenkvaliteten och delvis kvantitet, samt möjliggöra framtida dricksvattenproduktion till Visby med omnejd i sin helhet. Ombyggnationen av Visby södra vattenverk ska ersätta de tillfälliga vattenverken som uppfördes under 2024.

På grund av förändrade förutsättningar i dricksvattenproduktionen och kraftiga avvikelser i dricksvattenkvaliteten i Visby, parallellt med att VSVV vattenverk byggs om, behövs ytterligare anpassning av dricksvattenprocesserna i Visby. De första åtgärderna är på plats, vilket möjliggjorde hävning av kokningsrekommendationerna i januari 2026. Planerade underhåll och åtgärder fortlöper i led med detta. Ett reviderat analysarbete visar dock att ytterligare behov av barriär/rening krävs för att kunna uppnå fullgod dricksvattensäkerhet och full kapacitet med befintliga råvattentillgångar. Att tillföra barriärer kräver dock att en ny process etableras i en ny byggnad. Detta skulle även minska kvalitetsvariationerna på dricksvattnet mellan vattenverken och därmed även i ledningsnätet.

Föreslagen åtgärd följer inte det inriktningsbeslut som togs i tekniska nämnden 2023-01-31 §19 eller det beslut som togs 2024-05-29 §104 avseende genomförande av projektet. Kostnaderna för projektet ligger utanför den investeringsram som finns beslutad i mål- och budget 2026–2028 för Visby vattenförsörjning. Åtgärden ryms således inte inom gällande projektbudget för VSVV, men den bedöms ändå vara nödvändig och akut att genomföra för att

säkerställa dricksvattenkvaliteten och tillräckligt med vatten för Visby.

Bedömning

Tekniska nämnden har gjort bedömningen att projektet ska framskrida för att säkra och trygga dricksvattenproduktionen i Visby. Trots att den ekonomiska situationen för Region Gotland kommer att vara utmanande även 2026 och framledes föreslår regionstyrelsen att ett tilläggsanslag på 125 miljoner kronor ska beviljas.

Investeringar finansieras i första hand genom det utrymme som skapas av årets resultat, avskrivningar, avsättningar, investeringsbidrag och försäljningsinkomster. I andra hand sker finansiering med lån. Budgeterade investeringsutgifter 2026 uppgår till totalt 869 miljoner kronor. Givet att resultatet uppgår till budgeterade 52 miljoner innebär det att låneskulden kommer att öka med 500 miljoner kronor innan detta tilläggsanslag. Varje fördyring av redan beslutade projekt innebär naturligtvis en ökad risk för ökad upplåning.

Ett av regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Syftet med målet är att ha kontroll över låneskuldens utveckling och förhindra att skuldsättningen begränsar framtida generationers möjlighet att låna. Vid utgången av 2025 var låneskuldens andel 15,3 % och 976 miljoner kronor. Investeringen finansieras genom justering av VA-taxan. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att den här investeringen motsvarar en ökning med ungefär 4 procent.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2023-01-31 (2023-01-31 TN §19)
Tekniska nämnden 2024-05-29 (2024-05-29 TN §104)
Tekniska nämnden 2024-10-23 (2024-10-23 TN §188)
Tekniska nämnden 2026-02-12 (2026-02-12 TN §46)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-24

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Roger Sundholm
Ekonomidirektör